

Spojrzenie w sierpniowe niebo 2022

W okresie urlopów, w drugiej połowie tegorocznych wakacji będziemy w pełni korzystać z dobrodziejstw słonecznego nieba. Rzeczywiście jest to bowiem okres jeszcze długich dni, a krótkich i ciepłych nocy, które niezbyt sprzyjają obserwacjom astronomicznym. Tym nie mniej, wiele ciekawych zjawisk będziemy mogli zaobserwować na niebie w tym miesiącu, a w drugiej dekadzie sierpnia słynne *Perseidy*. Postarajmy się w tym celu wykorzystać wolny czas, a być może pogoda dostosuje się do naszych oczekiwań. W miesiące wakacyjne na południowo-wschodnim niebie, gdy dobrze się ściemni, a w sierpniu to już około godz. 22, króluje tzw. *Trójkąt letni*. Tworzą go trzy gwiazdy pierwszej wielkości: *Deneb*, *Wega* i *Altair*. Należą w kolejności do gwiazdozbiorów: *Łabędzia*, *Lutni* i *Orła*. W trójkącie tym najwyżej nad horyzontem mieści się prawie w całości *Łabędź* (jego jasne gwiazdy tworzą krzyż), na prawo nieco poniżej *Lutnia* i u dołu *Orzeł*. Przez wszystkie trzy gwiazdozbiory w ich tle przebiega *Droga Mleczna* czyli nasza *Galaktyka*. Aby ją na niebie dostrzec, wystarczy tylko sprawne oko i poświęcenie paru chwil w bardzo późny pogodny wieczór z dala od zbędnych świateł. Natomiast **Słońce** w swej „wędrownicy” po *ekliptyce* podąża powoli ku równikowi niebieskiemu, przez co jego deklinacja będzie systematycznie maleć, a w związku z tym dni staną się nieznacznie ale nieubłagane coraz to krótsze.

W Małopolsce w dniu 1 sierpnia **Słońce** wschodzi o godz. 5.09, a zachodzi o godz. 20.22, czyli dzień będzie trwał 15 godzin i 13 minut. Będzie już krótszy od najdłuższego dnia w roku o 70 minut. Natomiast 31 sierpnia **Słońce** wschodzi o 5.54, a zachodzi o 19.26, czyli będzie nam świeciło przez 13 godzin i 33 minuty, zatem przez sierpień ubędzie nam 100 minut dnia. W międzyczasie zaś **Słońce** w swej „wędrownicy” wśród znaków *zodiaku* przejdzie 23 sierpnia ze znaku *Lwa* w znak *Panny*. Jeśli zaś chodzi o aktywność magnetyczną **Słońca**, to utrzymuje się nadal na wysokim poziomie. Znacznie zaś zwiększona w trwającym 25 cyklu aktywności może wystąpić w połowie sierpnia, czego widomą oznaką będzie wzrost ilości plam, protuberancji i rozbłysków w fotosferze **Słońca**. Natomiast zawsze należy się liczyć z niespodziankami z jego strony, co zaowocuje możliwością zaobserwowania nawet w Małopolsce zorzy polarnej.

Księżyc natomiast rozpocznie i zakończy ten miesiąc podążając do pierwszej kwadry. Kolejność faz w sierpniu będzie następująca: pierwsza kwadra 5 VIII o godz. 13.07, pełnia 12 VIII o godz. 03.36, ostatnia kwadra 19 VIII o godz. 06.36 i now 27 VIII o godz. 10.17. W perygeum (najbliżej **Ziemi**) znajdzie się **Księżyc** 10 VIII o godz. 19, natomiast w apogeum (najdalej od **Ziemi**) będzie 22 VIII tuż przed północą. Ponadto **Księżyc** zakryje planetę **Uran** 18 VIII i planetoidę **Ceres** 25 VIII, ale te zjawiska nie będą u nas widoczne. Polecam obserwację zbliżenia **Księżyc**a do **Jowisza** w dniu 15 VIII, tuż przed południem na odległość 2 stopni. Wystarczy posłużyć się lornetką.

Jeśli zaś chodzi o planety, to **Merkurego** będzie można obserwować nisko na wieczornym niebie przez cały miesiąc. Wieczorem 27 VIII będzie w elongacji wschodniej czyli najdalej od **Słońca**, aż 27 stopni.

Natomiast **Wenus** kończy w sierpniu odgrywać rolę *Gwiazdy Porannej*, aby z początkiem września skąpać się w promieniach **Słońca**. Pojawi się nisko na wieczornym niebie dopiero

w połowie grudnia, będzie się wtedy starała grać rolę *Gwiazdki wigilijnej*, co będzie dość trudnym zadaniem.

Mars przebywa w gwiazdozbiornie *Ryby*, a widoczny jest od północy na niebie porannym. Powoli zbliża się do opozycji w dniu 8 grudnia i wtedy będzie dostępny do obserwacji przez całą noc. Od **Ziemi** będzie go wtedy dzieliła odległość 83 mln km.

Jeśli chodzi o giganty gazowe, to w gwiazdozbiornie *Wieloryba* możemy praktycznie już przed północą obserwować **Jowisza** ze swoją gromadką galileuszowych księżyców, który 26 września będzie w opozycji do **Słońca**. Przed nim, w gwiazdozbiornie *Koziorożca* dzielnie kroczy na niebie **Saturn** przystrojony w pierścienie, które możemy podziwiać już przez niewielką lunetę. Będzie on w opozycji do **Słońca** już 14 sierpnia, możemy go zatem obserwować na niebie przez całą pogodną noc.

Natomiast **Uran** i **Neptun** widoczne będą w drugiej połowie nocy, odpowiednio w gwiazdozbiornach *Barana* i *Wodnika*. Końcówka wakacji będzie szczególnie dobrym okresem do obserwacji tych planet, w związku z ich przebywaniem nieco bliżej opozycji: **Neptun** – 16 IX, a **Uran** – 9 XI. Aby jednak te planety dostrzec, musimy się posłużyć chociażby lornetką, a najlepiej stosując do obserwacji lunetę. Znalezienie tych planet na niebie ułatwi nam zbliżenie się do nich **Księżyc**: 14 VIII do **Neptuna** i 18 VIII do **Urana**.

Od 17 lipca do 24 sierpnia promieniują, znane od stuleci, *Perseidy*, zwane też *łzami św. Wawrzyńca*. Główne, rozciągnięte ich maksimum wystąpi nocą 12/13 sierpnia. Obserwacjom będzie przeszkadzał **Księżyc** w pełni. Mimo wszystko zapraszam wieczorem 12/13 sierpnia na Rynek w Niepołomicach do wspólnych obserwacji tego słynnego roju meteorów. Warto bowiem zarwać trochę nocy, aby zobaczyć te liczne „spadające gwiazdy”. Przy okazji pamiętajmy też o staropolskim przysłowiu:

„Sierpień pogodny - dla win bardzo wygodny”